

дії, та зазначених патронів, а також боєприпасів до зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС № 622 від 21.08.98 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.

3. Про заходи упорядкування державних, у тому числі адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.09 № 737 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.

4. Проект Адміністративно-процедурного кодексу України (реєстр. № 2789 від 18.07.2008 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

5. Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2007 № 795 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

6. *Легеза Є.О., Чуріков Д.С.* Адміністративні послуги міліції громадської безпеки у сфері обігу зброї та спеціальних засобів. – Дніпропетровськ, 2010.

Надійшла до редакції 26.09.2012

Д.Д. Бойко

здобувач

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

УДК 351.811.12

МІСЦЕ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ В СИСТЕМІ ВІДНОСИН ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Співвіднесено ознаки громадського порядку, громадської безпеки та безпеки дорожнього руху, визначено основні проблеми адміністративно-правового захисту безпеки дорожнього руху.

Ключові слова: адміністративно-правовий захист, безпека дорожнього руху, громадський порядок, громадська безпека.

Рассмотрено соотношение признаков общественного порядка, общественной безопасности и безопасности дорожного движения, определены основные проблемы административно-правовой защиты безопасности дорожного движения.

Ключевые слова: административно-правовая защита, безопасность дорожного движения, общественный порядок, общественная безопасность.

The article considers the relation sign public order, public safety and road safety, the basic problems of administrative and legal protection of road safety.

Keywords: administrative and legal protection, road safety, public order, public safety.

Постановка проблеми. Вивчення теоретичного доробку авторів, які досліджували проблеми безпеки дорожнього руху, свідчить про наявність наукової дискусії з приводу її місця у системі відносин громадського порядку і громадської безпеки. На наш погляд, виявлення місця безпеки дорожнього руху серед складових громадської безпеки дозволить вирішити питання про можливість використання одних заходів її забезпечення до інших, виділити організаційні, правові та технічні спо-

соби її забезпечення, з'ясувати спільні проблеми у нормативно-правовій регламентації діяльності відповідних структур, які займаються правоохоронною діяльністю у цій сфері, встановити адміністративно-деліктні проблеми, які існують у розглядуваній сфері.

Ми вважаємо, що насамперед необхідно встановити співвідношення більш загальних категорій. Так, при порівнянні змісту понять “громадський порядок” та “громадська безпека” необхідно враховувати, що ці категорії перебувають у тісному діалектичному зв'язку, а заходи щодо їх охорони і забезпечення досить часто доповнюють один одного. Більше того, деякі автори вважають, що забезпечення особистої і громадської безпеки є метою громадського порядку, справедливо констатує при цьому самостійність цих взаємозалежних, взаємопроникних та взаємозумовлених понять [1]. Саме така близькість цих понять потребує формулювання критеріїв їх розмежування.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Мета. Потрібно зазначити, що проблемам у сфері безпеки дорожнього руху приділяли увагу у своїх роботах такі вчені: М. Ю. Веселов, А. В. Гаркуша, Г. В. Галімшина, С. М. Гусаров, Т. О. Гуржій, С. В. Гізімчук, Г. К. Голубева, В. С. Гуславський, В. В. Доненко, Д. С. Денисюк, М. М. Долгополова, В. А. Звіряка, Ю. Ф. Іванов, М. П. Климчук, В. М. Лозовий, П. П. Луцюк, П. С. Луцюк, М. А. Микитюк, О. Л. Міленін, В. В. Новиков, А. М. Подоляка, В. Й. Развадовський, А. Є. Рубан, О. Ю. Салманова, М. М. Стоцька, Я. І. Хом'як та інші. Але потребує додаткового дослідження місце безпеки дорожнього руху в системі відносин громадського порядку та громадської безпеки.

Виклад основного матеріалу. Насамперед з'ясуємо критерії розмежування зазначених вище понять. На наш погляд, вони відрізняються за такими характеристиками.

По-перше, за змістом норм, що регулюють вказані відносини. Так, громадський порядок регулюється як нормами права, так і іншими соціальними нормами. Натомість, громадська безпека – нормами права та технічними нормами і правилами.

По-друге, суспільні відносини, що складають зміст громадського порядку, обмежуються відповідним простором та умовами – переважно громадськими місцями та формами спільного їх використання людьми. У свою чергу, відносини громадської безпеки не залежать від просторових обмежень, оскільки небезпека для фізичних та юридичних осіб може існувати й поза місцями спілкування людей, або взагалі без їх участі (наприклад, при стихійному лихові, техногенній аварії тощо).

По-третє, сферою виникнення та розвитку. Громадський порядок має досить широкий спектр суспільних відносин, що потребують врегулювання: фактично це усі відносини між людьми, які виникають з приводу реалізації ними прав та інтересів. Сфера виникнення відносин громадської безпеки опосередковується існуванням штучних або

природних джерел підвищеної небезпеки, а у зв'язку з цим – й поведінкою людей.

По-четверте, більшість відносин громадської безпеки охороняється суворими правовими санкціями.

По-п'яте, правила, що регламентують відносини громадської безпеки, регулюють у більшості випадків поведінку конкретних осіб, певні операції з визначеними предметами та об'єктами.

Незважаючи на розуміння більшістю авторів різниці між поняттями, що розглядаються, єдиного погляду на місце їх у структурі безпеки дорожнього руху поки що не вироблено. В основному, можна виділити такі підходи до вирішення цього питання. Перший, пов'язаний з включенням відносин безпеки дорожнього руху до громадського порядку, другий – до громадської безпеки, а третій стосується розширення змісту цієї категорії шляхом поєднання як ознак громадської безпеки, так і окремих складових громадського порядку.

Зокрема, на думку С.М. Гусарова, внаслідок правового регулювання дорожнього руху нормами, насамперед, адміністративного права, він набуває певного порядку, який, за таким змістом, буде виступати як складова *громадського порядку*. В.Й. Развадовський, В.В. Новиков, О.Ю. Салманова, В.В. Доненко, В.А. Мисливий відносять безпеку дорожнього руху до складових *громадської безпеки* [2].

Важливим джерелом даних про сутність та місце категорії “безпека дорожнього руху” є дослідження наукових публікацій, присвячених висвітленню адміністративно-деліктних та кримінально-правових проблем у цій галузі. В першу чергу це пов'язано з розкриттям змісту загальних та спеціальних ознак адміністративних правопорушень та злочинів, що посягають на безпеку дорожнього руху: їх суспільної небезпечності та об'єкта.

Так, визначаючи зміст родового об'єкта правопорушень у сфері дорожнього руху О.Ю. Салманова вказує, що ним виступає *громадська безпека*. В той же час, даючи визначення правопорушенню у сфері дорожнього руху, вона включає до цієї дефініції й такі самостійні родові об'єкти, як “здоров'я та безпека громадян” [3]. Вказане свідчить про те, що сутність безпеки дорожнього руху визначається нею не досить точно. Констатуючи, що поняття «безпека дорожнього руху» є об'ємним, вона пропонує включати до його змісту й інші суспільні відносини, що підлягають охороні у цій сфері: екологічну безпеку, власність, порядок управління тощо.

На думку В.В. Доненка, до об'єктів правопорушень у сфері дорожнього руху належать також і “життя, здоров'я та власність, встановлений порядок управління” у цій сфері [4]. В.Й. Развадовський вказує, що проступки, які порушують правила, норми і стандарти, що належать до безпеки дорожнього руху, мають загальний об'єкт – *суспільну безпеку* [5].

Як зазначає А.Т. Комзюк, на *громадську безпеку* посягають всі адміністративні правопорушення, які так чи інакше заподіюють або створюють загрозу заподіяння шкоди життю і здоров'ю людей, та називає

серед них адміністративні проступки, що посягають на відносини, які забезпечують безпечну експлуатацію транспорту, і адміністративні проступки у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

При характеристиці злочинів у галузі, пов'язаній з використанням джерел підвищеної небезпеки, як вказують В.І. Борисов та С.В. Гізимчук (*в тому числі й транспорту* – курсив наш), необхідно брати за основу суспільні відносини безпеки, характер яких залежить від особливостей безпеки. Предметом вказаних злочинів вони вважають *безпеку у сфері руху та експлуатації транспорту* [6]. При цьому існує думка про те, що такі злочини можуть посягати на “...правила загальної безпеки, правила спеціальної безпеки, громадський порядок та здоров'я населення” [7].

На думку О.І. Коробєєва та деяких інших авторів, об'єктом транспортних злочинів є *громадська безпека у сфері використання транспорту або безпека його функціонування*. В той же час В.А. Мисливий, заперечуючи їм, стверджує, що таким об'єктом є *суспільні відносини безпеки дорожнього руху, експлуатації та ремонту транспортних засобів, засобів сигналізації та зв'язку, а також здоров'я, життя громадян, власність та довкілля* [8].

Таким чином, більшість авторів відстоює позицію, згідно з якою безпеку дорожнього руху доцільно вважати складовою громадської безпеки. На наш погляд, на її користь свідчать також і ознаки останньої, які нами були встановлені під час вивчення підходів до розв'язання проблеми співвідношення категорій “громадський порядок”, “громадська безпека”, “безпека дорожнього руху”. Зокрема це:

1) відносини забезпечення безпеки дорожнього руху, чітко врегульовані правовими нормам і технічними правилами, які мають високий рівень формалізації;

2) транспорт, який виступає джерелом небезпеки у сфері дорожнього руху, є джерелом підвищеної небезпеки, запобігання шкідливому впливу якого є одним із завдань забезпечення громадської безпеки;

3) забезпечення безпеки дорожнього руху підтримується можливістю застосування суворих кримінальних та адміністративних санкцій;

4) для забезпечення безпеки дорожнього руху спеціально створені державні структури з належними контрольно-наглядовими повноваженнями;

5) для безпеки дорожнього руху є характерною можливість нейтралізувати негативний вплив системи “людина – техніка”, шляхом регламентації дій і контролю за поведінкою конкретних осіб – учасників дорожнього руху, власників транспортних засобів тощо.

Висновок. Отже, визначені нами ознаки безпеки дорожнього руху свідчать про їх співпадіння з ознаками громадської безпеки. У зв'язку з цим ми вважаємо, що *безпека дорожнього руху*, як складова громадської безпеки, включає в себе такі відносини, які *запобігають або усувають шкідливі для життя та здоров'я людини, власності наслідки, що можуть бути заподіяні використанням транспорту*.

Бібліографічні посилання

1. *Веремеенко И.И.* Сущность и понятие общественного порядка // Советское государство и право. – 1982. – № 3. – С. 22–29.
2. *Развадовський В.Й.* Адміністративно-правове регулювання правовідносин у транспортній сфері України : монографія. – Х., 2004; Новиков В.В. Адміністративно-правові основи профілактики порушень правил дорожнього руху : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 1997; Салманова О.Ю. Адміністративно-правові засоби забезпечення міліцією безпеки дорожнього руху : дис. ... канд. юрид. наук. – Х., 2002.
3. *Салманова О. Ю.* Адміністративно-правові засоби забезпечення міліцією безпеки дорожнього руху : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07/ О. Ю. Салманова. – Х., 2002.
4. *Доненко В.В.* Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з керуванням транспортними засобами особами, які перебувають у стані сп'яніння : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2001.
5. *Развадовський В.Й.* Адміністративна відповідальність за порушення норм, правил і стандартів, що торкаються забезпечення безпеки дорожнього руху : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Одеса, 1998.
6. *Борисов В.И., Гизимчук С.В.* Уголовная ответственность за нарушения правил, норм и стандартов, обеспечивающих безопасность дорожного движения. – Х., 2001.
7. Матышевский П.С. Преступления против общественной безопасности, общественного порядка и народного здоровья. – М., 1964.
8. *Коробеев А.И.* Транспортные преступления : квалификация и ответственность. – М., 1990; Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации. – М., 1996; Мисливий В.А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту : монографія. – Д., 2004.

Надійшла до редакції 14.09.2012

М.Ю. Зінченко
здобувач

*(Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди)*

УДК 349.2

РОТАЦІЯ КАДРІВ МИТНИХ ОРГАНІВ

Досліджено нормативно-правове забезпечення кадрової ротації в системі митних органів, запропоновано напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення кадрової ротації у сфері державної служби.

Ключові слова: *кадрова ротація, державна служба, митні органи, корупційні діяння, кадровий резерв.*

Исследуется нормативно-правовое обеспечение кадровой ротации в системе таможенных органов, предлагаются пути усовершенствования нормативно-правового обеспечения кадровой ротации в сфере государственной службы.

Ключевые слова: *кадровая ротация, государственная служба, таможенные органы, коррупционные деяния, кадровый резерв.*

Standard legal support of personnel rotation in system of customs offices is investigated, ways of improvement of standard legal support of personnel rotation in the sphere of public service are offered.

Keywords: *personnel rotation, public service, customs offices, corruption acts, personnel reserve.*